Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Olli Naukkarinen
Hyvinvointialuejohtaja

LAUSUNTO

21.10.2024

LAUSUNTO VTV:N RAPORTTIIN ARVIOINTIMENETTELYN TOIMIVUUS KUNTIEN TALOUDEN TASAPAINOTUKSESSA JA PALVELUJEN TURVAAMISESSA

Kiitän valiokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikon mukaiseen raporttiin. Pidän hienona ennakointina, että valiokunta jo tässä vaiheessa sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden uudistusta tunnustelee, miten kuntalain pohjalta hyvinvointialueita koskevaan lainsäädäntöön kopioidut arviointimenettelyt ja kriteerit toimivat alueen näkökulmassa. Arviointiin on jo syytäkin, sillä 23 palveluiden järjestäjästä (hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS) jo toistakymmentä täyttää jonkin kriteerin ja ne voitaisiin valtiovarainministeriön niin päättäessä siis jo ottaa arviointimenettelyyn.

Yritän tässä lausunnossa analysoida miten hyvin raportin ansiokkaasti kokoamia tietoja kuntien arviointimenettelyistä saatuja voisi hyödyntää hyvinvointialueiden arviointimenettelyn kehittämisessä. Lisäksi pyrin valottamaan mitä käytännön ongelmia nykyiset arviointimenettelyn kriteerit ja valtion ohjaustoimet todennäköisesti tulevat tuomaan kun jokin hyvinvointialue päätetään ensimmäisen kerran arviointimenettelyyn ottaa.

Havaintoja kuntien arviointimenettelystä hyvinvointialueisiin peilaten

Kuntien, jotka ovat olleet arviointimenettelyssä, väestöpohjat ovat todella pieniä. Pienimpienkin hyvinvointialueiden väestöpohjat ovat suurempia kuin tyypillisen maakunnan keskuskaupungin. Keskikokoisten hyvinvointialueiden väestöpohjat ovatkin jo samaa kokoluokkaa Suomen suurimpien kaupunkien kanssa pl. Helsinki.

Pelkästään koko ja palveluiden laajuus asettaa arviointimenettelyn, sen aikataulun ja kynnyksen käynnistämiselle toiseksi kuin kunnissa toteutetut arviointimenettelyt. Tyypillinen arviointimenettelytilanne lienee ollut sellainen, jossa muutaman tuhannen asukkaan kunnan palveluiden järjestämismahdollisuus arvioidaan ja annetaan suositus valtuustolle uudistaa muutaman koulun ja terveysaseman palveluverkko tai tarkistaa veroprosenttia. Ja mikäli tämänkään ei ole todettu auttavan, on suositeltu kuntaliitosta maakunnan tai alueen keskuskaupungin kanssa, jonka väkiluku on ollut pienempi kuin pienimpien hyvinvointialueiden. Tilanne, jossa hyvinvointialuetta arvioidaan, tulisi rinnastaa siihen, että Espoon tai Vantaan talouden vakavasti kriisiytyessä niiden toiminta arvioitaisiin ja tämän jälkeen pohdittaisiin, suositteleeko arviointiryhmä kuntaliitosta Helsingin kanssa. Nostan tämän esimerkin lähinnä yrityksenä jotenkin kuvata millaisia resursseja ja aikaikkunaa arviointimenettely hyvinvointialueella käytännössä vaatisi. Raportissa lueteltujen kuntien asukasluku ei yhteen laskettunakaan vielä vastaa keskikokoisen hyvinvointialueen väestöpohjaa.

Arviointimenettelyn oikeutus

Arviointimenettelyn olemassaolon oikeutus lienee siinä, että paikallishallinnon (hyvinvointialue tai kunta) järjestämät palvelut vaarantuvat jos sen talous on pahasti epätasapainossa. Tämän vuoksi valtiolle on katsottu olevan syytä antaa oikeus puuttua tilanteeseen ja paikalliseen päätöksentekoon. Lainsäädäntö sopinee tilanteeseen, jossa vaaleilla valitut päättäjät ovat päätyneet tekemään ratkaisuja, jotka ovat aiheuttaneet talouskriisin ja tätä kautta vaarantamassa asukkaiden palvelut tai sitten olosuhdetekijät, lähinnä väestö- ja veropohja, ovat pitkän ajan kuluessa muuttuneet niin paljon, etteivät paikallishallinnon rahoituspohja ja menot enää kohtaa. Tarkastelukulman tulisi kuitenkin olla toinen, jos valtio omilla lainsäädäntö- tai ohjaustoimillaan vaarantaa paikallishallinnon talouden ja tätä kautta palvelut.

Taloudellisten arviointikriteerien näkökulmasta ainoa hyvinvointialueiden nykytilanteeseen jollain tavalla rinnastettava ajanhetki Suomen historiassa on ollut vuosi 1997 kun kunnat siirtyivät käyttämään liikekirjanpitoa. Uudistuksesta selvittiin yllättävän hyvin, mutta tuolloin laaditut avaavat taseet, poistoajat, omaisuuden arvostus, sopimusvastuiden kirjaamisperiaatteet jne. ovat vaikuttaneet kuntakonsernien talouteen vielä kymmeniä vuosia ajanhetken jälkeen. Mikäli uudistus olisi sattunut samantyyppiseen taloussuhdanteeseen kuin hyvinvointialueiden aloitus ja kriisikuntakriteerit olisivat olleet yhtä armottomat kuin hyvinvointialueilla, olisi vuosituhannen vaihteessa varsin todennäköisesti keskusteltu arviointimenettelyistä ainakin yhtä aktiivisesti kuin nyt hyvinvointialueiden kohdalla.

Lähtötilanne vaikuttaa alueen omia toimia enemmän vielä 2025

Hyvinvointialueiden vuoden 2024 tilinpäätös, taseeseen siihen mennessä kertyneet erät ja näiden kautta lasketut tunnusluvut ovat vielä lähes kokonaisuudessaan seurausta lähtötilanteesta, valtion toimenpiteistä ja rahoitusmallin pohjana olevan kelvottoman tietopohjan käytännön seurauksista. Vuoden 2026 tilinpäätös on käytännössä ensimmäinen, jonka tuloslaskelman toimintakate alkaa aidosti kertoa hyvinvointialueen oman tekemisen seurauksista. Vielä 2026 tuloslaskelman erät toimintakatteesta alaspäin kertovat lähinnä lähtötilanteesta ja sitä kautta perityistä vastuista suhteessa rahoitukseen.

Ennen yhdenkään hyvinvointialueen arviointimenettelyn aloittamista kunkin alueen lähtötilanne tulisi arvioida. Tämän jälkeen tulisi kansallisesti arvioida, miten paljon rahoituksen uudelleenkohdennus ja kansalliset sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluihin tehdyt menoleikkaukset ovat vaikuttaneet kuhunkin alueeseen vuosina 2023-2024. Vasta tämän jälkeen voidaan siirtyä katsomaan mikä on alueen oma vaikutusmahdollisuus tilanteeseensa ja siirtyä siihen ajattelumalliin, jossa valtion ohjaustoimilla voitaisiin jotenkin positiivisesti vaikuttaa alueen taloudelliseen tilanteeseen.

Arviointimenettelyn käynnistämistä edeltävät toimet ja niiden läpinäkyvyys

Raportin kappale 5.2. (s.48) nostaa hyvin sen, ettei varsinaisia arviointimenettelypäätöksiä sen enempää kuin niitä edeltäviä toimia ole oikein dokumentoitu: Raportissa todetaan: *”Syksyllä julkaistavassa kuntatalousohjelmassa on käyty tarkemmin läpi menettelyyn valittuja kuntia. Mikäli kunta on täyttänyt arviointimenettelyn kriteerit, mutta menettelyä ei ole aloitettu, tiedot on tuotu vaihtelevasti esiin kuntatalousohjelmissa. Sekin vaihtelee, miten tarkasti tekstissä on käyty läpi sitä, mitkä arviointimenettelyn kriteerit ovat täyttyneet.”* Edelleen raportissa jatketaan: *”Mikäli kunta on ollut arviointimenettelyssä ja kriteerit ovat täyttyneet menettelyn jälkeen useita vuosia peräkkäin, olisi hyvä määritellä yhdenmukaisesti, miten pian uudelleen arviointimenettely aloitetaan ja mikä tulkitaan taloussuunnitelman noudattamiseksi.”*

Tämä havainto tulisi varsinkin hyvinvointialueiden kohdalla ottaa vakavasti, sillä hyvinvointialueiden kohdalla jo pelkkä arviointimenettelyn aloittaminen rajaa merkittävästi valtuuston toimivaltaa.

Syys-lokakuussa 2024 valtion ohjausyksikkö nosti kuusi aluetta esiin ja ilmoitti ko. alueita millään tavalla kuulematta, että näiden alueiden ohjausta tehostetaan. Ohjausyksikön tiedotuksessa nousi esiin yleinen valmius aloittaa arviointimenettely. Sittemmin on selvinnyt, että kyse on toimeenpanolain 66§ mukaisesta tuesta alueelle, jonka hyvinvointialue voi halutessaan ottaa vapaaehtoisesti vastaan. Esiin nostetuille alueille on edelleen osin epäselvää millä perustein juuri ne valittiin. Perusteet eivät kestä tarkastelua, kun niihin pureutuu syvemmin. Valinta ei perustu mihinkään yhdenmukaiseen vertailuun alueista vaan kriteereihin on vaikuttanut hyvin merkittävästi kunkin alueen itse ilmoittamat ennusteet, jotka todennäköisesti tulevat huomattavasti eroamaan tilinpäätösluvuista. Ohjausyksikkö toteaa perustavansa poimintansa kokonaisharkintaan. Hyvinvointialueiden täytyi olla todella aktiivisia ja vaatia varsin painokkaasti, jotta niille annettiin luvut, joihin perustuen poiminta oli tehty.

Edellä kuvattu tapahtuma kuvaa varsin hyvin toimintakulttuuria, joka arviointimenettelyihin on vuosien saatossa syntynyt. Ongelmat liittyvät tilanteisiin, joissa on käytetty subjektiivista harkintaa. Niin kauan kuin virallista päätöstä arviointimenettelyn käynnistämisestä ei ole tehty, ei valmistelun käynnistämiseksi tarvitse perustella toimenpiteen oikeasuhtaisuutta tai yhdenvertaisuutta suhteessa toiseen paikallishallinnon yksikköön, vaikka jo pelkkä menettelyn harkitseminen aiheuttaa paikallishallinnolle mainehaittoja ja käytännön ongelmia.

Arviointimenettely on niin järeä toimenpide, että kaiken siihen liittyvän valmistelun tulisi olla hyvin läpinäkyvää ja paikallishallintoa tulisi erikseen kuulla, jos mitään siihen viittaavia toimenpiteitä aiotaan aloittaa pl. mahdollinen tilanne, jossa epäiltäisiin hyvin laajaa piittaamattomuutta tai väärinkäytöksiä suhteessa säädöksiin. Vastavuoroisesti paikallishallinnon tulisi auttaa ministeriöitä kaikin tavoin saamaan oikea tilannekuva asioista. Nykykäytännöt eivät kannusta ainakaan hyvinvointialueita avoimuuteen vaan päinvastoin ongelmien piilotteluun. Kuntien ohjauksessa käytännön tilanne on hyvin toisenlainen.

Arviointimenettelyn maine olisi syytä palauttaa

Arviointimenettely puuttuu itsehallintoon ja vaaleilla valittujen valtuutettujen päätösvaltaan ja sen tulisi olla hyvin poikkeuksellinen ja viimesijainen keino saattaa hyvinvointialueen talous ja palvelut kuntoon. Käytännön toimet kuitenkin näyttävät siltä, että arviointimenettely nostetaan varsin kevyellä valmistelulla esiin milloin minkäkin viikon poliittisen myrskyn tyynnyttämiseksi. Tällainen toimintakulttuuri lähinnä vaikeuttaa alueiden käytännön toimintaa ja ennen kaikkea rapauttaa sitä arvovaltaa ja vakavaa suhtautumista, joka arviointimenettelyyn poikkeuksellisena toimena tulisi liittää.

Arviointimenettelyn yhtenä mahdollisena lopputulemana on valtioneuvoston päätöksellä tapahtuvat pakkoliitos. Tämä osa lainsäädäntöä on käytännön tasolla muotoutunut eräänlaiseksi uhkailutoimeksi, jolla pienten kuntien päättäjiä on patisteltu joko tekemään kuntaliitos tai hyväksymään kivuliaat talouden tasapainotuspäätökset. Hyvinvointialueen liittämisestä toiseen seuraa nykylainsäädännön valossa mm. maakuntien ja tätä kautta kaiketi myös eduskuntavaalipiirien muutos, ellei tähän liittyvää lainsäädäntöä muuteta. Tällaiset toimet ja perustuslakivaliokunnan hyvinvointialueuudistukselle alun perin asettama edellytys vaalien järjestämisestä riittävän itsehallinnon takaamiseksi eivät ole kevyitä ratkaisuita.

Sen sijaan, että arviointimenettelyä käytetään aluevaltuustojen uhkailuvälineenä, olisi syytä aidosti arvioida kohtaako kunkin hyvinvointialueen rahoitus nykymallilla sen tarvitsemat resurssit riittävällä tarkkuudella ts. onko yksittäiselle alueelle annettu sellainen rahoitus, joka mahdollistaa lain mukaisten palveluiden järjestämisen kun huomioidaan kaikki omaisuus, velat ja vastuut, jotka hyvinvointialueen tuli 1.1.2023 ottaa vastaan. Vasta lähtökohdan arvioinnin jälkeen voidaan arvioida alueen oma toiminta ja edelleen se, onko alueella riittävät edellytykset järjestää palvelut asukkailleen.

Harkintavallan käyttäminen ja arviointikriteerien heikkoudet nykytilanteessa

Sinällään on hyvä, että ministeriöillä on harkintavaltaa. Ministeriön viisaastikin käyttämä harkintavalta voi alueen päättäjien silmin kuitenkin näyttää mielivallalta. Hyvinvointialueita on vain 21. Ensi vuoden loppuun mennessä lähes jokainen niistä tulee täyttämään jonkin arviointikriteerin. Harkintavallan käyttö jää hyvin epäselväksi ja saa valtion ohjauksen näyttämään epäloogiselta ja epäselvältä. Tähän on kaksi pääsyytä. Yhtäältä talouskriteerit ovat selkeät, mutta liian tiukat nykyisessä normikollisiotilanteessa, mikä pakottaa valtiovarainministeriön korostamaan harkintaa arviointimenettelyyn liittyvässä ohjauksessaan. Toisaalta sosiaali- ja terveysministeriön käytössä olevat kriteerit taas ovat otsikkotasolla selkeät, mutta niiden soveltamiseen ei sisälly minkäänlaisia raja-arvoja palveluiden saatavuuden, laadun tai vaikuttavuuden osalta.

Tilanteeseen on ajauduttu nopeassa aikataulussa, koska hyvinvointialueita perustettaessa ei tehty mitään arviota siitä, ovatko alueet lähtötilanteessaan nykyisellä rahoitusmallilla toimivia. Raportin sivulta 26 näkee selvästi, kuinka kuntapohjaisen järjestelmän kriteereissä verotus on asetettu joustovaraksi. Kriteereitä on muutettu säännöllisesti sallivammiksi kuntaveron tasojen suhteen. Tämän jälkeen kuntapohjaisen järjestelmän velvoitteista on budjetilla mitaten otettu puolet, mutta rahoitus jätetty joustamattomaksi. Pelkästään tämän seikan valossa ei pitäisi olla yllätys, että hyvinvointialueet kolkuttelevat kriisirajoja jo ensimmäisinä toimintavuosinaan. Heikko suhdannetilanne ensimmäisinä vuosina, kuntapohjaisen järjestelmän aikana syntynyt palkkaratkaisu ja epäonnistunut rahoitusjärjestelmä vielä voimistavat alueiden eriytymistä ja kasvattavat rahoitusvajetta, kun järjestelmän tavoitteena piti olla olosuhdetekijöiden tasaaminen tarpeen mukaiseksi ja jälkirahoituksen tarkoitus oli varmistaa jokaisen alueen edellytykset järjestää palvelut.

Talouskriteerien toimivuus

Kanta-Hämeen hyvinvointialue on todennäköisesti ääriesimerkki siitä, miten arviointikriteerit ja lähtötilanne eivät kohtaa. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirille annettiin investointilupa uuden keskussairaalan rakentamiselle. Hyvinvointialueen aloittaessa 1.1.2023 käytännön tilanne oli se, että 90% investointikuluista oli kiinnitetty juridisesti sitovin sopimuksin eikä hyvinvointialue voinut ilman lainanottovaltuuden muuttamista maksaa tähän liittyviä maksuja. Hyvinvointialueella ei myöskään ollut juridista mahdollisuutta kieltäytyä rakennushankkeen vastaanottamisesta vaan kaikki sairaanhoitopiirin vastuut siirtyivät sille toimeenpanolain mukaisella yleissaannolla. Pelkästään tämä tosiasia johtaa käytännössä kahden, kenties jopa kolmen kriteerin täyttymiseen neljästä. On syytä kysyä, miksi tilannetta ei arvioitu lakia säätäessä? Kuinka uskottavaa on käydä arviointimenettelyjä sellaisia kriteereitä vasten, jotka alue on perustamispäivänään täyttänyt. Valtioneuvosto rajasi Kanta-Hämeen itsehallintoa jo ennen kuin alue edes otti vastuun palveluiden järjestämisestä.

Lähes kaikki alueet tulevat täyttämään alijäämään liittyvän kriteerin vuonna 2026. Valtiovarainministeriön julkaisemissa painelaskelmissa osan alueista rahoitus kääntyy tämän jälkeen jopa negatiiviseksi eli ko. kriteeri täyttynee ennen pitkää kaikilla alueilla ellei substanssilakien velvoitteita selvästi kevennetä. Yksittäisenä, mutta kriittisenä tekijänä on syytä vielä nostaa esiin lainahoitokatteen laskentakaava. On ilmeistä, että kaikki ne alueet, jotka joutuvat tekemään sairaalaansa peruskorjauksen tai uudisrakennuksen tulevat täyttämään ko. kriteerin, koska sen laskentakaava olettaa että lainat täytyisi maksaa kymmenessä vuodessa kun sairaalaan pitoaika on 30-40 vuotta.

Kuntien kriisikriteerien ja hyvinvointialueiden vastaavien keskeisin ero on siinä, että kunnan täytyy täyttää useita kriteereitä samanaikaisesti. Hyvinvointialueille riittää yhden talouskriteerin täyttyminen arviointimenettelyn käynnistämiseksi. Kun tämä tapahtuu tulevina vuosina kaikille hyvinvointialueille, niin on syytä herättää kysymys siitä, täyttääkö järjestelmä aidon itsehallinnon piirteet perustuslain edellyttämällä tavalla. Ratkaisu ei voi pidemmän päälle olla se, että valtiovarainministeriö käyttää jokaisen alueen kohdalla ja jatkuvasti harkintaa vaan on muutettava joko velvoitteita, rahoituksen tasoa, rahoitusjärjestelmää tai kriteereitä.

Palveluiden vaarantumiseen liittyvät arviointikriteerit

Sosiaali- ja terveysministeriön arviointivastuulle kuuluvien kriteerien osalta laki toki tunnistaa arviointikriteerit, mutta ei aseta niille mitään raja-arvoja. THL arvioi vuosittain kunkin hyvinvointialueen toimintaa ennen alueen ja ministeriön ohjausneuvotteluja. Alueen näkökulmasta tämä arviointi ei sen enempää perusteellisuuden kuin metodiensakaan puolesta täytä sellaisen arvioinnin periaatteita, jonka perusteella voitaisiin rajoittaa itsehallintoa ja käynnistää arviointimenettely. Raporttien avulla tulisi kyetä arvioimaan niin arviointimenettelyn mahdollisen käynnistämistoimen oikeasuhtaisuutta suhteessa alueen itsehallintoon kuin yhdenvertaisuusperiaatteita alueiden välillä.

Kriteereissä nostetaan esiin yhdenvertaisuus, riittävyys ja laadun kautta potilasturvallisuus, jotka ovat hyviä asioita, mutta käytännössä hyvin ennakoimattomia eikä hyvinvointialueille ole mitenkään viestitty missä kulkee raja näiden vaarantumiseen. Kun talouskriteerit ovat selkeät ja substanssikriteerit pehmeitä jää lopputulos sellaiseksi, että näiden välistä yhteensovittamista on mahdoton tehdä. Kriteeristössä mainitaan erikseen, että tarvevakioidut asukaskohtaiset kustannukset tai niiden kehittymisen vaarantaessa palveluiden yhdenvertaisen ja riittävän saatavuuden, voidaan käynnistää arviointimenettely. Alueen on mahdoton arvioida, onko valtiovarainministeriön edellyttämä kustannustaso sellainen, joka STM:n näkökulmasta käynnistää arviointimenettelyn. Kaksi viimeistä kriteeriä ovat ymmärrettäviä ja tarpeellisia vaikkakin riittävän oman palvelutuotannon vaatimuksen tulkinta siten, että hyvinvointialueen konserniyhteisöjen tuottamaa palvelua ei lasketa alueen omaksi tuotannoksi, ei ole tarkoituksenmukainen.

Arviointiryhmän puheenjohtajan riippumattomuus

Kuntien arviointimenettelyihin haetut riippumattomat puheenjohtajat ovat tyypillisesti olleet joko eläkkeelle jääneitä kuntajohtajia tai riittävän kaukana arvioitavista kunnasta olevia kuntajohtajia. Yli 300 kunnan joukossa ja niiden erilaisen rahoitusmallin (verotusoikeus) ansiosta näin voidaankin löytää riippumattomia henkilöitä. Hyvinvointialueen tilanne on eri. Jokaisen hyvinvointialueen taloudellinen menestys vaikuttaa merkittävästi muihin alueisiin jälkirahoituksen vuoksi.

Alueilla tehdyissä simuloinneissa on itse asiassa käynyt jopa ilmi, että muiden alueiden edellisen tilikauden tulos saattaa vaikuttaa yksittäisen, jopa suurenkin, alueen tilikauden tulokseen enemmän kuin alueen omat tasapainotustoimet tai rahoitustekijöiden (väestöpohja, sairastavuus jne) kehittyminen. Pelkästään tämän tosiseikan vuoksi on syytä korostaa, että hyvinvointialueen johtotehtävissä toimiva henkilö ei koskaan ole aidosti riippumaton johtamaan minkään hyvinvointialueen arviointimenettelyä. Puheenjohtajiksi kuitenkin täytyisi löytää henkilöitä, jotka ymmärtävät sekä toiminnan substanssisisältöjä että talouden lainalaisuuksia.

Yhteenveto

VTV:n raportti nostaa ansiokkaasti ja hyvin tiivistäen kuntien arviointimenettelyiden toimivuuden esiin. Raportissa sivutaan lyhyesti hyvinvointialueiden tilannetta. Kuntien toimintaan liittyvä arviointimenettely ja siihen liittyvä toimintakulttuuri ei sovi hyvinvointialueiden toimintaympäristöön ja rahoitusmalliin. Hyvinvointialueet ovat pelkästään väestöpohjaltaan niin suuria, etteivät käytännössä hyvin pieniin kuntiin kohdistetut arviointimenettelykäytännöt sovellu niihin. Lisäksi kriteerit ja rahoitus poikkeavat olennaisesti kunnista. Arviointimenettelyn käyttäminen eräänlaisena uhkailuvälineenä ja jopa politiikan teon välineenä on jo hyvinvointialueiden ensimmäisinä toimintavuosina rapauttanut koko menettelyn uskottavuuden.

Hyvinvointialueiden arviointimenettelystä on tullut jo puolelle alueista ajankohtainen, koska kriteerit ovat niin tiukat ja ristiriitaiset. Käytännön tilannetta on jouduttu ratkomaan käyttämään laajaa harkintavaltaa menettelyjen käynnistämättä jättämisessä. Tämä ei voi jatkua kovin pitkää vaan on pikaisesti korjattava joko talouden ja velvoitteiden epäsuhta tai arviointikriteerit. Harkintavallan laaja käyttö edellyttäisi hyvän ja läpinäkyvän hallinnon periaatteita jo siinä vaiheessa kun mitään harkintaa arviointimenettelyn käynnistämisestä tehdään. Harkinta tulisi tehdä alueiden välillä yhdenvertaisesti ja ohjauksen näkökulmasta oikeasuhtaista valtaa käyttäen. Mahdollisen arviointiryhmän puheenjohtaja ei ole rahoitusjärjestelmästä johtuvista syistä koskaan riippumaton, mikäli hän toimii jonkun hyvinvointialueen johtotehtävissä.

Arviointimenettelyyn liittyvät säädökset ovat käytännössä johtamassa tilanteeseen, jossa hyvinvointialueilla ei enää ole itsehallintoa.

Loppuun koen tarpeelliseksi todeta, että vaikka lausunnon sävy on kriittinen, niin se ei kohdistu ohjausyksiöiden tai ministeriöiden virkakuntaan, joka yrittää ratkoa käytännön asioita hyvinvointialueiden kanssa jatkuvasti liki main mahdottomassa aikataulussa. Toimimattomat säädökset tulisi pikimmiten kuitenkin korjata ja ministeriöiden tulisi tunnustaa se tosiasia, että aivan välitöntäkin korjattavaa on.

Kanta-Hämeessä 21.10.2024

Olli Naukkarinen
hyvinvointialuejohtaja
Oma Häme (Kanta-Hämeen hyvinvointialue)